

คำวินิจฉัยของ นายอุระ หวังอ้อมกลาง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕๕/๒๕๔๗

วันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๔๗

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคก้าวหน้า

ข้อเท็จจริงได้ความว่า พรรคก้าวหน้า ผู้ถูกร้องได้รับจัดสรรเงินสนับสนุนค่าไปรษณียากร และค่าสาธารณูปโภคแก่สาขาพรรคจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองประจำปี ๒๕๔๕ เป็นเงินจำนวน ๑๖๕,๖๐๐ บาท และประจำปี ๒๕๔๖ เป็นเงินจำนวน ๑๕,๒๐๐ บาท โดยสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้แบ่งการโอนเงินออกเป็น ๔ งวด ๆ ละ ๓ เดือน ตามประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการสนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคให้แก่พรรคการเมือง ข้อ ๑๔ วรรคหนึ่ง เมื่อพรรคได้รับโอนเงินสนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคสำหรับสาขาแล้ว พรรคต้องดำเนินการส่งเงินให้สาขาพรรคการเมืองภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งการโอนเงิน และพรรคต้องรายงานการส่งเงินพร้อมทั้งเอกสารการส่งเงินหรือโอนเงินหรือการรับเงินของสาขา (กรณีรับเงินโดยลงลายมือชื่อในใบสำคัญรับเงินหรือใบสำคัญจ่ายต้องแนบหลักฐานเป็นสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้รับเงิน) ให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่พรรคได้ดำเนินการ และต้องจัดทำบัญชีตามมาตรา ๓๗ และลงบัญชีตามมาตรา ๓๘ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ด้วย

ปี ๒๕๔๕ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้โอนเงินค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคสำหรับสาขาพรรคให้แก่พรรคก้าวหน้า รวม ๔ งวด เป็นเงิน ๕๕,๐๐๐ บาท ดังนี้

งวดที่ ๑ (มกราคม - มีนาคม) โอนเงินให้ผู้ถูกร้องสำหรับสาขาที่ผู้ถูกร้องแจ้งขอรับการสนับสนุน รวม ๒๓ สาขา เป็นเงิน ๔๑,๔๐๐ บาท ซึ่งผู้ถูกร้องได้รายงานการส่งเงินสนับสนุนให้สาขาดังกล่าวว่าได้ดำเนินการส่งเงินให้สาขาพรรคดังกล่าวแล้ว จำนวน ๑๑ สาขา เป็นเงิน ๑๕,๘๐๐ บาท ในส่วนเงินที่เหลือ ๒๖,๖๐๐ บาท พรรคได้ส่งคืนกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองแล้ว

งวดที่ ๒ (เมษายน - มิถุนายน) โอนเงินให้ผู้ถูกร้องสำหรับสาขาที่ผู้ถูกร้องแจ้งขอรับการสนับสนุน รวม ๑๑ สาขา เป็นเงิน ๑๕,๘๐๐ บาท ซึ่งพรรคก้าวหน้าได้รายงานการส่งเงินสนับสนุนให้สาขาดังกล่าวว่าได้ดำเนินการส่งเงินให้สาขาพรรคดังกล่าวแล้ว จำนวน ๑๑ สาขา เป็นเงิน ๑๕,๘๐๐ บาท

งวดที่ ๓ (กรกฎาคม - กันยายน) โอนเงินให้ผู้ถูกร้องสำหรับสาขาที่ผู้ถูกร้องแจ้งขอรับการสนับสนุน รวม ๑๑ สาขา เป็นเงิน ๑๕,๘๐๐ บาท ซึ่งผู้ถูกร้องได้รายงานส่งเงินสนับสนุนให้สาขาดังกล่าว ว่าได้ดำเนินการส่งเงินให้สาขาพรรคดังกล่าวแล้ว จำนวน ๑๐ สาขา เป็นเงิน ๑๘,๐๐๐ บาท พร้อมคืนเงินของสาขาพรรคลำดับที่ ๑๐ จำนวน ๑,๘๐๐ บาท เนื่องจากกรรมการลาออกทั้งคณะไม่มีผู้ลงนามรับเงิน

งวดที่ ๔ (ตุลาคม - ธันวาคม) โอนเงินให้ผู้ถูกร้องสำหรับสาขาผู้ถูกร้องที่แจ้งขอรับการสนับสนุน รวม ๑๐ สาขา เป็นเงิน ๑๘,๐๐๐ บาท ซึ่งผู้ถูกร้องได้รายงานการส่งเงินสนับสนุนให้สาขาดังกล่าว ว่าได้ดำเนินการส่งเงินให้สาขาพรรคดังกล่าว จำนวน ๑๐ สาขา เป็นเงิน ๑๘,๐๐๐ บาท

ผู้ถูกร้องได้รายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนที่ได้รับจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ในรอบปีปฏิทิน ๒๕๔๕ ตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ในหน้าที่ ๖ ความว่า “พรรคก้าวหน้าได้เบิกจ่ายและโอนเงินค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ให้แก่สาขาพรรคที่ได้รับเงินจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองเรียบร้อยแล้วถูกต้องตามความเป็นจริง”

ปี ๒๕๔๖ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้โอนเงินค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคสำหรับสาขาพรรคให้กับผู้ถูกร้อง รวม ๔ งวด เป็นเงิน ๙๒,๐๐๐ บาท ดังนี้

งวดที่ ๑ (มกราคม - มีนาคม) โอนเงินให้ผู้ถูกร้องสำหรับสาขาที่ผู้ถูกร้องแจ้งขอรับการสนับสนุน รวม ๑๐ สาขา เป็นเงิน ๑๘,๐๐๐ บาท ซึ่งผู้ถูกร้องได้รายงานการส่งเงินสนับสนุนให้สาขาดังกล่าว ว่าได้ดำเนินการส่งเงินให้สาขาพรรคดังกล่าวแล้ว จำนวน ๑๐ สาขา เป็นเงิน ๑๘,๐๐๐ บาท

งวดที่ ๒ (เมษายน - มิถุนายน) โอนเงินให้ผู้ถูกร้องสำหรับสาขาที่ผู้ถูกร้องแจ้งขอรับการสนับสนุน รวม ๑๐ สาขา เป็นเงิน ๑๘,๐๐๐ บาท ซึ่งผู้ถูกร้องได้รายงานการส่งเงินสนับสนุนให้สาขาดังกล่าว ว่าได้ดำเนินการส่งเงินให้สาขาพรรคดังกล่าวแล้ว จำนวน ๑๐ สาขา เป็นเงิน ๑๘,๐๐๐ บาท

งวดที่ ๓ (กรกฎาคม - กันยายน) โอนเงินให้ผู้ถูกร้องสำหรับสาขาที่ผู้ถูกร้องแจ้งขอรับการสนับสนุน รวม ๑๐ สาขา เป็นเงิน ๑๘,๐๐๐ บาท ซึ่งผู้ถูกร้องได้รายงานการส่งเงินสนับสนุนให้สาขาดังกล่าว ว่าได้ดำเนินการส่งเงินให้สาขาพรรคดังกล่าวแล้ว จำนวน ๑๐ สาขา เป็นเงิน ๑๘,๐๐๐ บาท

งวดที่ ๔ (ตุลาคม - ธันวาคม) โอนเงินให้ผู้ถูกร้องสำหรับสาขาที่ผู้ถูกร้องแจ้งขอรับการสนับสนุน รวม ๑๐ สาขา เป็นเงิน ๑๘,๐๐๐ บาท ซึ่งผู้ถูกร้องได้รายงานการส่งเงินสนับสนุนให้สาขาดังกล่าว ว่าได้ดำเนินการส่งเงินให้สาขาพรรคดังกล่าว จำนวน ๑๐ สาขา เป็นเงิน ๑๘,๐๐๐ บาท

ผู้ถูกร้องได้รายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนที่ได้รับจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ในรอบปีปฏิทิน ๒๕๕๖ ตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ความว่า “พรรคก้าวหน้าได้เบิกจ่ายเงินและโอนเงินค่าไปรษณียากร และค่าสาธารณูปโภคในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ให้แก่สาขาพรรคที่ได้รับเงินจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองเรียบร้อยถูกต้องตามความเป็นจริง”

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบเอกสารหลักฐานการรายงานการส่งเงิน ค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคให้สาขาและรายงานการใช้จ่ายเงินประจำปี ๒๕๕๕ และ ปี ๒๕๕๖ แล้ว พบว่าการจ่ายเงินของผู้ถูกร้องอาจไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้ขอรับการสนับสนุน จึงได้เสนอนายทะเบียนพรรคการเมืองมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ที่มีสาขาของผู้ถูกร้องตั้งอยู่ทำการตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีการรับเงินของสาขาว่า ได้รับเงินสนับสนุน ตามสิทธิที่พรรคขอรับการสนับสนุนหรือไม่ โดยให้สอบข้อเท็จจริงจากผู้ที่ลงลายมือชื่อเป็นผู้รับเงิน ตามใบสำคัญรับเงินที่ผู้ถูกร้องรายงานต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง ตั้งแต่ ปี ๒๕๕๕ - ๒๕๕๖ และบันทึกถ้อยคำประธานสาขาหรือเหรียญสาขาที่มีชื่อเป็นผู้ลงนามในใบสำคัญรับเงินแล้ว จำนวน ๗ สาขา ได้แก่ สาขาพรรคลำดับที่ ๒, ๓, ๔, ๑๑, ๑๔, ๑๗ และ ๒๔ ได้ความว่า มีสาขาพรรค เดียวที่ได้รับเงินและได้รับเงินเพียงครั้งเดียว สำหรับสาขาอื่น ๆ ไม่เคยได้รับเงินเลย

ผู้ร้องได้พิจารณาแล้ว เห็นว่า ผู้ถูกร้องใช้จ่ายเงินไม่เป็นไปตามกฎหมายซึ่งเป็นการไม่ปฏิบัติ ตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ เนื่องจากผู้ถูกร้องไม่ได้ส่งเงินหรือส่งเงินค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคให้แก่สาขาพรรคไม่ครบ ตามจำนวนที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งให้การสนับสนุนแต่กลับรายงานว่าได้ส่งเงินให้ สาขาพรรคครบถ้วนตามที่ได้รับการสนับสนุนแล้ว และพรรคก้าวหน้ารายงานการใช้จ่ายเงินไม่เป็นไป ตามความเป็นจริงซึ่งเป็นการไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๖๒ มีเหตุให้ยุบพรรคตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วมีคำสั่งให้รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย ส่งสำเนาคำร้องให้ผู้ถูกร้องชี้แจงแก้ไขข้อกล่าวหา

พิจารณาแล้ว ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนต้องใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในส่วนนี้ และจะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป

ข้อเท็จจริงได้ความว่า ผู้ถูกร้องได้รับเงินสนับสนุนค่าไปรษณียากร ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสาธารณูปโภคและด้านอื่นๆ ในปี พ.ศ. ๒๕๔๕ จำนวน ๔ งวด รวมเป็นเงิน ๕๕,๐๐๐ บาท และปี พ.ศ. ๒๕๔๖ จำนวน ๔ งวด รวมเป็นเงิน ๗๒,๐๐๐ บาท แล้ว จะต้องส่งเงินให้สาขาพรรคภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งการโอนเงิน และพรรคต้องรายงานการส่งเงินพร้อมทั้งเอกสารการส่งเงินหรือโอนเงิน หรือการรับเงินของสาขาให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่พรรคได้ดำเนินการตามประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการสนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคให้แก่พรรคการเมือง ข้อ ๑๔ วรรคหนึ่ง และพรรคได้รายงานว่าได้ส่งเงินทุกงวดแล้ว แต่จากการตรวจสอบของนายทะเบียนพรรคการเมืองพบว่า ผู้ถูกร้องได้ส่งเงินสาขาพรรคสาขาเดียว เพียงงวดเดียว ส่วนสาขาอื่นไม่ได้รับเงิน เกี่ยวกับรายงานการจ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๕ และ พ.ศ. ๒๕๔๖ ผู้ถูกร้องได้รายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๕ และปี พ.ศ. ๒๕๔๖ สรุปความว่า ได้เบิกจ่ายเงินและโอนเงินค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคในรอบปีทั้งสอง ให้แก่สาขาพรรคที่ได้รับเงินจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองเรียบร้อยแล้ว แต่จากการตรวจสอบของผู้ร้อง พบว่า สาขาพรรคหลายสาขาไม่เคยได้รับเงินสนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคของปี พ.ศ. ๒๕๔๕ และปี พ.ศ. ๒๕๔๖ และไม่เคยลงลายมือชื่อในใบสำคัญรับจ่ายเงินแต่อย่างใด ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องไม่ดำเนินการจ่ายเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้ขอรับการสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง และรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๕ และปี พ.ศ. ๒๕๔๖ ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง มีเหตุขบพรรคก้าวหน้า ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย

พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) ศาลรัฐธรรมนูญชอบที่จะสั่งให้ยุบพรรค
ก้าวหน้าได้ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงสั่งให้ยุบพรรคก้าวหน้า

นายอุระ หวังอ้อมกลาง

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ